

Vatsa-aortan aneurysman leikkaus (valtimon laajentuma)

Laajentuma voi syntyä aorttaan, jonka seinämä on heikentynyt valtimotaudin (ateroskleroosin) vuoksi. Joskus laajentuma syntyy aortan synnynnäisen seinämäheikkouden vuoksi. Valtimonkovettumistaudin riskitekijöitä ovat tupakointi, kohonnut verenpaine ja kohonnut huono eli LDL- kolesteroli. Laajentuma vatsan alueen aortassa voidaan todeta kaikututkimuksella (ultraäänitutkimus). Lopullinen diagnoosi varmistetaan tietokonekuvauksella (tietokonetomografia).

Hoito

Aortan pullistumaa seurataan 5–5,5 senttimetrin kokoon asti, jonka jälkeen ryhdytään kajoavaan hoitoon. Laajentuman puhkeaminen johtaa yleensä kuolemaan, jonka vuoksi hoitoon ryhdytään jo ennaltaehkäisevästi, kun edellä mainittu läpimitta saavutetaan. Kuitenkaan pienempiä oireettomia pullistumia ei hoideta, koska tällöin toimenpideriski on korkeampi kuin toimenpiteestä saavutettava hyöty.

Oma hoito

Terveelliset elämäntavat, joihin kuuluu terveellinen ruokavalio ja säännöllinen liikunta. Tupakointi lisää aneurysman kasvuvauhtia ja lisää sen puhkeamisriskiä, kuten myös toimenpideriskejä, ja siksi tupakoinnin lopettaminen on ehdotonta. Kohonneen verenpaineen, kolesterolin ja diabeteksen tehokas hoito, suositeltava verenpainetaso on alle 140/90 mmHg.

Preoperatiivinen käynti

Muutama päivä ennen leikkausta sinut kutsutaan preoperatiiviselle poliklinikalle terveydentilan kartoittamista varten. Laboratoriossa ja röntgenissä käyt saamiesi ohjeiden mukaisesti. Varaa käyntiin 2–4 tuntia, saat syödä, juoda ja ottaa lääkkeet normaalisti. Sinulle kerrotaan mihin aikaan sinun pitäisi tulla leikkauspäivänä sairaalaan sekä mitkä lääkkeet sinun tulee ottaa. Saat myös tietää, mistä lähtien sinun tulee olla syömättä ja juomatta. Käynnin jälkeen saat lähteä kotiin.

Ota käynnille mukaan valmiiksi täytetty kyselylomake; ”Esitiedot haastattelulomake” sekä lääkelista. Muista myös mainita, jos käytät luontaistuotteita/käsikauppalääkkeitä. Käynnin aikana käyt sairaanhoitajan (joskus myös anestesia-ääkäriä) kanssa läpi leikkausta koskevat tiedot. Saat kirjallisia ja suullisia ohjeita, siitä kuinka kotona valmistaudut ennen leikkausta.

Leikkausta varten seuraavat verenhennuslääkkeet tauotetaan (jos lääkäri ei toisin määrää):

Marevan, Eliquis, Pradaxa, Xarelto, Brilique, Omega 3 pitää olla tauolla lääkärin määräyksen mukaan. Plavix (Clopidogrel) pitää olla tauolla 5 päivää.

Leikkauksen jälkeen

Sinua hoidetaan heräämössä, kunnes voitisi on vakaa (Aika vaihtelee 4–8 tuntiin, tarvittaessa pidempään. Joskus seuranta joudutaan jatkamaan teho-osastolla). Heräämöstä sinut siirretään osastolle H5. Leikkauksen jälkeen seurataan erityisesti verenkiertoa jaloissa. Kipukokemus on jokaiselle erilainen, tavoitteenamme on löytää paras mahdollinen tapa lievittää kipua. Aikainen mobilisaatio on paras tapa ehkäistä komplikaatioiden syntymistä. Sinut avustetaan ylös vuoteesta, saat istua ja mahdollisesti myös kävellä ensimmäisenä aamuna. Sairaalassaolo aika leikkauksen jälkeen vaihtelee 5–7 vuorokauteen. Kännykän käyttö on sallittua, mutta pidä puhelin äänettömällä.

Ohjeita omaisille

Toivomme, että läheiset noudattavat sairaalassa vierailuaikoja joka päivä kello 13-19. Omaiset ovat tärkeässä roolissa potilaan paranemisen kannalta. Useat vierailijat ja pitkät vierailuajat voivat kuitenkin rasittaa potilasta. Suosittelemme, että ette käy vierailmassa leikkauspäivänä, tai jos teillä on flunssa, yskää tai muu tarttuva tauti. Ymmärrämme, että omaiset ovat huolissaan ja tieto auttaa heitäkin jaksamaan, kun läheinen sairastuu. Hoitajien työn helpottamiseksi, toivomme, että vain yksi omainen soittaa osastolle ja tiedustelee potilaan vointia. Omaiset voivat sopia keskenään, kuka soittaa osastolle ja tiedustelee potilaan vointia. H5 Kirurgian osasto 06 213 1672. Soittoaika kello 13–14.

Kotiutus

Kotiinlähtö tai siirto toiseen hoitopaikkaan tapahtuu noin 5–7 vuorokauden kuluessa. On hyvä suunnitella, ja mahdollisuuksien mukaan järjestää asioita kotiintuloa varten hyvissä ajoin. Suunnittele etukäteen esimerkiksi mahdollinen avun tarve kotona ja kuljetus kotiin. Saat ohjeita hygienian hoitoon, haavanhoitoon sekä saat mukaan lääkelistan ja e-reseptit. Saat myös tiedon, milloin mahdolliset ompeleet poistetaan.

Parantuminen

Leikkauksen jälkeen toipuminen kestää muutamasta viikosta muutaman kuukauteen. Toipuminen tapahtuu pienin askelin. Fysioterapeutti antaa ohjeita, kuinka kotona tulee liikkua. Raskaampaa räsitusta tulee välttää kuukauden ajan.

Toipilasaikana voi esiintyä väsymystä ja huonontunutta ruokahalua. Myös ulosteen koostumus voi vaihdella löysän ja kovan välillä. Monipuolinen ruokavalio, runsas juomien ja liikunta edesauttavat toipumista. Saunomista suositellaan vasta ompeleiden poiston jälkeen, mutta suihkussa voit käydä päivittäin. Haavaa ei tarvitse suojata, mikäli se ei eritä.

Pohjanmaan hyvinvointialue • www.pohjanmaanhyvinvointi.fi • Vaihde 06 218 1111

Tämä ohje on tarkoitettu hoitosuhteessa oleville potilaillemme.